

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ולבירור יוחסין

נישאה נישואין קונסרבטיביים
וילדה בן מאחר

תיק יוחסין מס' 173-עב

(מחד' יד שבט)

נושא הדיון

גב' א' נישאה לב' בחופה שערכו להם ראביי וחזן קונסרבטיביים בצ'ילי (אחרי שהתגרשה מבעלה הראשון שנישאה לו אצל ריפורמי). על הראביי הקונסרבטיבי ידוע שהשתמש במיקרופון בשבת בביהכנ"ס, ועל החזן ידוע שאכל נוי"ט לתיאבון ונסע בשבת עם נהג יהודי. מלבד הראביי והחזן עמדו תחת החופה גם ההורים של החתן והכלה. החתן והכלה החליפו ביניהם טבעות בחופה.

ביום ז בכסלו תשמ"ט, התגרשו הזוג בב"ד קונסרוטיבי בצ'ילי, ומנישואיהם ילדה א' בת שנישאה כדמו"י לפני כשנה.

ביום 29.7.88 ילדה את הבן ד'. כלומר, בעודה "נישואה" לב'. לדבריה של האמא ההריון היה מג' "על שפת הים" וכשהיה בן 5 חדשים קבלה את הגט מב' כדי להנשא לג' בנישואין קונסרבטיביים (הם אינם אוסרים את הזוגה לבעל). ג' הכיר באבהות על הבן (כעבור זמן התגרשו וג' נשא אשה נכרית).

האמא והבן חזרו בתשובה שלימה, והבן לומד בישיבה ועומד לפני סגירת שידוך, ומשפחת המשודכת מבקשת אישור מבית הדין על כשרותו של הבחור.

פסק דין

ד' כשר לקהל.

(-) שמואל חיים דומב

(-) יהושע ווייס

(-) אברהם דוב לוי, אב"ד

השאלות לדיון

- א. קדושין קונסרוטיביים לענין ממזרות.
- ב. כשידוע שאחד העדים בקידושין דיבר במיקרופון בשבת והשני אכל גוי"ט לתיאבון ונסע בשבת עם נהג יהודי.
- ג. כשהחתן והכלה החליפו טבעות ביניהם בחופה.

תשובה

- א. עיי' פס"ד ירושלים כרך יב עמ' תיח: שאלה לפני מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א (ציוס ד ניסן תשס"ו):

צת שכולדה צנישואין שניים של אמה אחרי שצנישואין ראשונים נישאה אלל ראציי קונסרצטיצי צארה"צ מחלל שצת, עם עדים פסולים, והקדושין היו ע"י החלפת טבעות מהחתן לכלה. היא גם התגרשה צגירושין קונסרצטיציים. האם הצת כשרה לכתחילה לנישואין כדמו"י.

תשובת מרן: לכתחילה אין הצת כשרה משום שחוששין שמא היו העדים תיטקות שנצבו. ציוס כה שצט תשס"ז נשאל מרן: מי שנישאה אלל ראציי קונסרצטיצי ואח"כ התגרשה ג"כ אלל ראציי קונסרצטיצי, ולאחר שנתיים שהיו פרודים זה מזה מצקשת להנשא עם אחר כדמו"י, והראשון מוכן לתת לה גט שני כדמו"י אלל שהאשה מצקשת להנשא מיד ללא חדשי הצחנה, האם מותרת? והשיב מרן: אחרי קדושין קונסרצטיציים יש ליתן גט כדמו"י, ולא כמו שפסק צזה ר' משה, ולכן אחר גט כדמו"י יש להמתין חדשי הצחנה, אמנם אם יש עדים שלא חיו יחד שנתיים יש להקל. ע"כ.

ודצרי האג"מ הם צכמה מקומות, צחלק אצהע"ז ח"א סי' עו ועז וח"ד סי' נט וסי' עז צענין נישואין אלל ראציי ריפורמי אם נתצרר היטצ שלא היו שם עדים כשרים שראו נתינת טבעת ואמירתו הרי את מקודשת לי, לא נתקדשה כלל ואין לחוש לכלום. וצאג"מ אצהע"ז ח"ג סי' מה כתצ לענין נישואין אלל ראציי קונסרצטיצי דגם הגרי"א הענקין יודה דחינו כלום, דהרי ההולכין אלל ראציי מהקאנסערוואטייון חושצין שעושה כדין והיא מקודשת צדיני התורה שעל קדושין הראשונים הוא צועל, וגרע מריפורמיס. וכ"כ צאג"מ אצהע"ז ח"ד סי' יג וסי' מז וסי' עח וסי' פ. ועיי' מנחת ילחק ח"ז סו"ס קיצ ומשנה הלכות ח"צ סו"ס לה.

וצנידון דידן הצן כשר ממ"כ. אם חוששין לקידושין הראשונים, הרי נשואה שאומרת שנתעצרה מאחר והצן ממזר אינה נאמנת, עיי' שו"ע סי' ד סעי' כט עפ"י משנה קדושין עח צ, ואם אין חוששין לקידושין הראשונים הרי היא פנויה ואין חשש ממזרות על הצן.
- ב. וצנידון דידן שידוע שהראציי הקונסרוטיצי חילל שצת כשדיצר צמיקרופון צציהכניס (עיי' אג"מ או"ח

ח"ד סי' פד), והחזן נסע בשבת עם נהג יהודי וגם אכל נוי"ט לתיאצון (עי' סנהדרין כז א), נראה דלכו"ע אין לחוש לקידושין והבן שנולד מאחר כשר לקהל. מה גם שתחת החופה עמד גם אבי החתן ויחד עם הראב"י והחזן (שלא יוחדו לעדות לצדס) הצטרף לראות ולהעיד על כל הטקס, ועדות שצטלה מקלטה וכו'.

ג. עיי' אג"מ אבהע"ז ח"ג סי' כה וח"ד סי' לב אות ב שאין לחוש לאותן קידושין, דמוכיח נתינתה על נתינתו שהוא רק מתנה בעלמא על שנעשו איש ואשה, אבל עשיית הקדושין היה בלא כלום דאף דברים אולי אינם.

אברהם דוב לוין.

ב

לפי מה שקרה במשך השנים עם הקונסרטיביזם, אע"פ שצראשית דרכם הם בלא ממשפחות בני ישראל והוחזקו כישראלים, אך במשך השנים פרשו רבים מהם ונישאו בנישואי תערובת עם הגויים, וצמיחוד צחוי"ל אשר הם מקבלים גרים שלא כהלכה, וע"כ כיום מי שצא מקהילתם הוא צספק גדול על יהדותו, ואפשר שתלוי במקומות, שיש מדינות ששמרו יותר.

לפיכך צניד"ד יש לנרף ספק נוסף להתיר את ד' לקהל, דאולי הצעל השני של האמא כלל לא היה יהודי, וכן יש להסתפק על כל אחד מהעדים, ואם היה יהודי ספק אם דינו כמומר או דלמא כישראל שנשבה (ועיי' אג"מ אבהע"ז ח"א סי' פב ענף יא וח"ד סי' לב אות ז דגם תינוק שנשבה פסול לעדות), ועוד ספק דאפשר שהצועל היה נכרי, מה גם שמדובר צמדינה שרובה נכרים, עיי' שו"ת רעק"א סי' קו ופת"ש סי' ד ס"ק טז ולט. ומה שטענה האמא שהצועל היה ישראל, הרי היא אינה נאמנת לפוסלו, ומלכד זה הרי אין טענתה חשובה צרי כיון שההיכר שלה מצוםם על חזקת משפחות שצמשך השנים התערבו צגויים, וכנ"ל. ועלם החשש לנישואין קונסרטיביים שמא העדים היו תינוקות שנשבו, י"ל שאם עשו החלפת טבעות צין החתן לכלה וכיו"צ והכל הפך אללס לטכס בעלמא חסר גם צעדות, שהעדים לא ידעו לראות דוקא את החלק של נתינת הטבעת מידו לידה, וטכס כזה אינו יולר אפילו ספק קידושין.

טוביה גולדשמידט.